

ویژه نامه نساء

نشریه تخصصی حوزه زنان و خانواده . اسفند ماه ۱۴۰۲ . شعبان ۱۴۴۵

جامعه اسلامی دانشجویان

بررسی عملکرد مجلس یازدهم در حوزه زنان

چالش های ورود زنان به عرصه سیاست و مجلس

بررسی تاریخچه حضور بانوان در مجلس

پس از انقلاب اسلامی

زنان و مجلس

**بررسی لایحه
منع خشونت**

گفت و گویی با سرکار خانم ائتی عشری
ادوار اتحادیه جامعه اسلامی دانشجویان

**پرهیز از ساخت
جزیره زنان**

از مجلس آینده در حوزه زنان
چه انتظاراتی داریم؟

فهرست مطالب

- ۳ سخن مدیرمسئول
- ۴ سخن سردبیر
- ۵ بررسی تاریخچه حضور زنان در مجلس
- ۸ بررسی عملکرد مجلس یازدهم در حوزه زنان
- ۱۰ روایتگری معکوس
- ۱۳ لایحه منع خشونت علیه زنان بر مسند بررسی و تحلیل
- ۱۶ بررسی چالش‌های ورود زنان به مجلس
- ۱۹ بررسی نقش زنان در حکمرانی
- ۲۱ پرهیز از ساخت جزیره ی زنانه
- ۲۴ لایحه عفاف و حجاب زیر ذره بین
- ۲۶ بررسی مشارکت سیاسی زنان و نقش های مختلف وی در تاریخ اسلام و انقلاب اسلامی
- ۳۰ کسی غیر از او؟
- ۳۲ تأمین حقوق زن مسلمان

جامعه اسلامی دانشجویان

ویژه نامه نساء

نشریه تخصصی حوزه زنان و خانواده

اسفند ۱۴۰۲، شعبان ۱۴۴۵

صاحب امتیاز:

اتحادیه جامعه اسلامی دانشجویان

مدیرمسئول: حدیث مرتضوی فر

سردبیر: یونس فرزین فرد

ویراستار: فاطمه صابری

مدیر هنری: فرزانه قربانی، مهشاد

محمودی

هیئت تحریریه: نگین عسکری

شقایق نصیرپور، فائزه فرهادی

هانیه جدی، وحیده ودیعی

معصومه صحت، عمادالدین

صفائی، ریحانه بهزادی، ملیکا

پرتابیان، یگانه سادات میری

پل های ارتباطی با ما:

Nesaa.jad
Jadnews.ir

www.jadnews.ir

jadnews_ir

jadnews

ارتباط نقش تقنینی مجلس با فراهم ساختن

بستر جهت تحقق الگوی سوم زن مسلمان

سخن مدیر مسئول حدیث مرتضوی فر

این روزها محبت و گپ و گفت‌ها در مورد عنوان مظلوم و زیاد دست به دست شدی (الگوی زن سوم مسلمان) را زیاد شنیده‌ام. اما با توجه به این که موضوع نشریه در باب مجلس و زنان است و مجلس محل قانون‌گذاری‌های کلان می باشد بزرگترین و مهمترین موردی که اینجا می‌توان به آن اشاره نمود، این است که لایحه نمایندگان مجلس خودشان چقدر به فهم مشترکی از این الگوی سوم رسیده‌اند؟ زیرا که مقدمه تصویب قانون متناسبه دقیق، سنجیده و به دور از تضاد و تضییع جهت فراهم‌سازی بستر برای مشارکت و نقش‌آفرینی‌های مختلف زنان در راستای تحقق الگوی سوم زن مسلمان که امری بسیار فایده‌مند و مهم است، ابتدا نیازمند وجود تعریف مشترکی از این الگو میان نمایندگان مجلس است.

شاید در حوزه زنان مهمترین وظیفه را در حال حاضر فارغ از حل مسائل و چالش‌هایی که وجود دارد که در برخی لوایح هم به آنها اشاره شده، ایجاد فهم مشترک و تعریف توانمندی برای بستر سازی جهت تحقق این الگو باشد.

و مواردی که از مجلس آتی در این حوزه انتظار می‌رود. رابعا بررسی لوایحی که در حوزه زنان نگاشته شده است.

تا وقتی الگوی سوم زن مسلمان دغدغه زنان و مردان حاضر در مجلس نباشد، طبیعتاً به دنبال وصال به تعریف مشترک هم نخواهند رفت. همین کمبود دغدغه‌مندی در این حوزه، وجود اختلافات گفتگومانی که به واسطه رویکردهای متفاوت احزاب وجود دارد، بعضاً عدم وحدت خود زنانی که در مجلس هستند و مواردی از این قبیل، من جمله موانعی‌اند که در موضوع عدم رسیدن به تعریف مشترک دخیلند.

اما تجربه نشان داده است هر جا روحیه انقلابی، مجاهدانه، متخصص، دغدغه‌مند، مخلصانه و ولایت‌مدار غالب بوده است، کار روی زمین نمانده و در نهایت تحقق بخشیده شده است. آن هم موضوع به این مهمی که ولایت فقیه بر تحقق آن بسیار تاکید دارند.

علی‌ای حال محتوای این ویژه‌نامه حاضر در فهم تقریباً جامعی از بحث زنان و مجلس، چالش‌ها و عملکردها، تاریخچه و انتظارات و... به شما کمک خواهد کرد و ان شاءالله با عنایت حضرت فاطمه زهرا سلام الله علیها و حضرت حجت ارواحنا فداء، مثمرتر قرار بگیرد

حضور زنان در مجلس یکی از جلوه‌های حضور سیاسی اجتماعی بانوان است که قطعاً به واسطه جایگاه شاخص و مهمی که مجلس دارد بسیار مورد توجه و قابل دقت و بررسی است.

ما وقتی نگاهی به ابعاد مختلف نقش‌آفرینی زنان به ویژه بعد سیاسی می‌اندازیم به این نتیجه می‌رسیم که حضور زنان در مجلس به عنوان بخشی از جایگاه حکمرانی در کشور در راستای تعریف الگوی سوم زن مسلمان امری راهگشا و ارزنده می‌باشد.

تبیین هویت، جایگاه و بررسی نقش آفرینی‌های مختلف بانوان، از گونه‌های مواردی‌اند که مقام معظم رهبری در فرمایشاتشان به آن بسیار عنایت دارند و با توجه نزدیک بودن انتخابات مجلس شورای اسلامی، در این ویژه‌نامه بر آن شدیم که به این بحث مهم و شاید مورد غفلت بپردازیم.

این موضوع از جهات مختلف در این ویژه‌نامه مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته است:

اولاً از جهت نفس نقش و حضور سیاسی زنان چگونگی این حضور و چالش‌های مسیر

ثانیاً، من‌باب خود مجلس و تبیین تاریخچه‌ای از حضور اولین زنان در مجلس بعد از انقلاب اسلامی
ثالثاً، بررسی عملکرد مجلس در حوزه زنان

عرضه گفتمان دینی در

کالبد سیاست

سخن سردبیر

یونس قرزین فرد

عضو شورای مرکزی ناظر بر نشریات وزارت علوم
معاون نشریات دبیر کل اتحادیه جامعه اسلامی
دانشجویان

گفتمان دین و سیاست چیزی است که امروز حد اعلای جامعه اسلامی را با خود به همراه دارد. جریان سازی گفتمان دین در چارچوب سیاست عرض اندام می‌کند و زنان بر مبنای این گفتمان، پا در عرصه سیاست می‌گذارند تا گفتمان دینی را در کالبد سیاست عرضه نمایند. حاکمیت دینی معلول گفتمان دین و سیاست می‌باشد و زنان بخشی از عرضه کنندگان آن می‌باشند. امروز در کشور ما بیش از هر کشوری فضای سیاسی و دینی شرایطی را فراهم آورده است تا بانوان هم بتوانند نقش‌های اساسی و مهم را در قالب‌های متعدد ایفا کنند.

مجلس شورای اسلامی به عنوان نهادی قانون‌گذار و سیاست‌گذار رکن اصلی این بدنه گفتمانی را ایفا می‌کند و حضور هرچه تمام بانوان در این قالب تحت لوای حکومت دینی و مردمی می‌تواند در جهت تحقق اثرگذاری بانوان گان بردارد.

بر آن شدیم تا در ویژه‌نامه تخصصی نساء اتحادیه جامعه اسلامی دانشجویان، به عرضه گفتمان دین در سیاست با توجه به نقش و جایگاه زنان در حاکمیت بپردازیم. ابتدا عقبه فکری را بررسی می‌نماییم و سپس به قالب مجلس شورای اسلامی به عنوان یک بدنه سیاسی می‌پردازیم.

امروزه، زنان بخش‌های مهمی از عرصه‌های اجتماعی را تشکیل می‌دهند که این عرصه‌ها بر هیچکس پوشیده نبوده و نیست. زنان به عنوان بخشی اثرگذار از بدنه فعال اجتماع و همچنین تعامل مستقیم با نهاد مهم خانواده، عملاً نقش مهمی را در شناخت و حل مسائل ایفا می‌کنند. جمهوری اسلامی ایران بر مبنای نظام حاکمیتی متعالی که بر مردم سالاری دینی تأکید می‌ورزد، نیازمند توجه به زنان در عرصه فعالیت‌های اجتماعی و کنشگری است و باید شرایط را برای حضور هرچه تمام این بدنه تاثیرگذار از جامعه را در فرآیندهای حل مسئله و تصمیم‌گیری فراهم آورد. بدین منظور گفتمان دینی بر مبنای تعالیم بنیادین اسلام به ارائه الگو می‌پردازد. اگر تاریخ پر فراز و نشیب انقلاب اسلامی ایران از بدو تشکیل آن تا به امروز را ورق بزنیم، به عمده نگرش‌هایی که جامعه اسلامی ایران به عنوان الگویی تمام معنا به جهانیان عرضه کرده است، پی خواهیم برد. گفتمان دینی به ارائه مفهوم برابری زن و مرد می‌پردازد و کرامت والای زن را در عرصه‌های فردی و اجتماعی ارج می‌نهد.

بررسی تاریخچه حضور زنان در

مجلس

عملکرد در حوزه زنان در ادوار مختلف چگونه بوده است؟

فائزه فرهادی

مسئول خواهران دفتر جاد دانشگاه فردوسی مشهد
دانشجوی کارشناسی ادیان و عرفان

چهار موضوع بیشتر پرداخته نشود تا اذهان دچار پراکندگی موضوع و نتیجه‌گیری نشوند باید گفت تاکنون در یازده دوره مجلس شورای اسلامی هفتاد و هشت زن موفق شده‌اند در صد و یازده کرسی در دوره‌های مختلف حضور داشته باشند، همچنین در مجلس یازدهم نیز شانزده نماینده زن از سیزده حوزه انتخابیه در این عرصه مشغول به فعالیت هستند از نکات قابل توجه این است که نمایندگان زن در مجلس تماما از حوزه‌های مسلمان بوده‌اند و هیچ‌گاه نماینده زنی از اقلیت‌های مذهبی و دینی در مجلس حضور نداشته است

به بهانه دوازدهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی بر آن شدیم تا نگاهی به سیر تاریخی حضور زنان در مجلس پس از پیروزی انقلاب اسلامی داشته باشیم وقتی صحبت از تاریخچه سیاسی به میان می‌آید قطعاً ابواب متعددی به روی نویسندگان گشوده می‌شود که اتفاقاً هر کدام روند جالب و با اهمیتی دارند، اما باید به گونه‌ای به این باب‌ها پرداخت که ذهن خواننده یک سیر منظم را طی کند و نتیجه‌گیری موثری داشته باشد، لذا با اینکه در بحث تاریخی ورود زنان به مجلس با نظرات، شبهات و موضوعات متفاوت و جالب توجهی روبه‌رو هستیم ترجیح بر این است که به سه یا نه‌بایت

در اولین دوره در مراحل اول و دوم، چهار زن (خانم‌ها مریم بهروزی، اعظم طالقانی، گوهر الشریعه دستغیب، عاتقه صدیقی) موفق به حضور در مجلس شدند که همه از حوزه انتخابات تهران، ری، شمیرانات و اسلامشهر بوده‌اند

حضور زنان در اولین دوره مجلس شورای اسلامی پس از انقلاب بدین شرح می‌باشد

در اولین دوره در مراحل اول و دوم، چهار زن (خانم‌ها مریم بهروزی، اعظم طالقانی، گوهر الشریعه دستتیب، عاتقه صدیقی) موفق به حضور در مجلس شدند که همه از حوزه انتخابیه تهران، ری، شمیرانات و اسلامشهر بوده‌اند

در مجلس دوم و سوم نیز این آمار تغییری نمی‌کند و فقط افراد جا به جا می‌شوند، به طور مثال یکی از نمایندگان زن معروف در این دوره‌ها و همچنین دوره‌های بعد خانم مرضیه حدیدچی دباغ هستند که شهرت زیادی هم دارند اما برای اولین بار در دوره چهارم مجلس شورای اسلامی از حوزه‌های دیگر و شهرستان‌های غیر از اسلامشهر و ری زنانی موفق به حضور در مجلس می‌شوند که بیان تعدادشان در هر مجلس و اسامی‌شان به طور کامل خارج از حوصله متن است

در لیست مجلس چهارم نمایندگان زنی از حوزه‌های انتخابیه تبریز، کرمانشاه، مشهد و کلات داریم و در مجلس پنجم حوزه‌های انتخابیه ارومیه، اصفهان، ملایر و همدان نیز اضافه می‌شود که این آمارها خود بیانگر افزایش نقش مشارکت زنان در فضای سیاسی کشور و بالاخص مجلس شورای اسلامی است

و اما مجلس دهم موفق می‌شود که آماری افزایشی و بی‌سابقه را در رابطه با نمایندگان زن از آن خود کند که باید گفت در مرحله اول ۱۳ نفر و در مرحله دوم ۴ نفر از نامزدان زن به نمایندگی مجلس می‌رسند

یک اتفاق نو در مجلس دهم که پرداختن به آن به صورت مختصر خالی از لطف نیست، آغاز به کار همایش فراکسیون امید به رهبری محمدرضا عارف است که هر ۱۷ نفر نماینده زن مجلس دهم در این همایش حضور داشتند و در این کمیسیون عضو بودند

فراکسیون زنان فراکسیونی در مجلس شورای اسلامی است که مرتبط با امور زنان و خانواده است و تاریخچه این موضوع به مجلس پنجم برمی‌گردد که برای اولین بار یک کمیسیون با ریاست مرضیه وحید دستجردی برای پرداختن و رسیدگی به امور زنان، جوانان و خانواده تشکیل شد البته باید گفت بعضی از اعضا مرد بودند همچنین در بررسی سیر فعالیت این فراکسیون شاهد هستیم که در سال ۱۳۷۹ در مجلس ششم فراکسیون زنان به طور اختصاصی برای نمایندگان زن تشکیل می‌شود، اما متأسفانه در مجلس‌های هفتم، هشتم و نهم بنا بر دلایلی عملکرد آن کمتر شده و به نوعی به حاشیه رانده می‌شود لکن این فراکسیون ریشه‌دار و عمیق است و این محکم بودن را مدیون نمایندگان زن است که آن را سرپا نگه داشته‌اند

در نهایت شاهد فعالیت مجدد فراکسیون در مجلس دهم و یازدهم هستیم، رئیس فعلی فراکسیون در حال حاضر خانم فاطمه قاسم پور می‌باشند.

در بررسی اجمالی سیر تاریخی ورود زنان به مجلس یکی از موضوعات قابل توجه بررسی عملکرد و فعالیت نمایندگان زن است که در اینجا بصورت مختصر به آن پرداخته می‌شود

مهم‌ترین عملکرد زنان نماینده دوره‌های اول و دوم هموار کردن مسیر پیشرفت و ترقی زن ایرانی برای حضور هر چه بیشتر در عرصه اجتماع، سیاست، مسائل فرهنگی و اجتماعی بود

در دوره اول و دوم مجلس زنان نماینده به دنبال پیگیری‌ها در جهت تقویت منافع زنان در جامعه بودند، با گام به گام طی کردن مسیری مشخص تا حدود زیادی به اهداف خود رسیدند به این ترتیب که در مرحله اول با تشکیل کمیته فرعی زنان در مجلس و حمایت جامعه زنان روی مسائل خانواده، احکام ازدواج و طلاق، ارثیه، حضانت و حق اولاد تمرکز کردند و با تصویب قوانینی از این دست استحکام خانواده را بهبود بخشیدند.

در مرحله دوم نیز در جهت حفظ و صیانت از حقوق زن ایرانی اقدامات مهمی به منظور حفظ امنیت شغلی و کیان خانواده نیز انجام شد مثلاً تصویب کار نیمه وقت بانوان...

در مرحله بعد زنان نماینده فراهم کردن بستری مساعد جهت تربیت فرزندان قوانینی را در زمینه‌های آموزش و پرورش تصویب کردند

مهم‌ترین عملکرد زنان نماینده دوره‌های اول و دوم هموار کردن مسیر پیشرفت و ترقی زن ایرانی برای حضور هر چه بیشتر در عرصه اجتماع، سیاست، مسائل فرهنگی و اجتماعی بود

این نمایندگان با حضور خود و تصویب قوانینی مهم برای حمایت از زن و خانواده زمینه‌ی حضور بیشتر

و منسجم‌تر بانوان را در دوره‌های بعد فراهم کردند که تاثیر این عملکرد را در دوره پنجم مجلس به وضوح احساس می‌کنیم بدین‌گونه که در مجلس پنجم قوانین مهم و زیادی در رابطه با بهبود وضعیت زنان در جامعه در مجلس تصویب می‌شود

البته دو علت گذرا که باعث این مهم شد هم از این قرار است: دارا بودن مقاطع تحصیلی بالاتر نسبت به نمایندگان قبلی، روی کار آمدن دولت همسو با رویکرد توجه به حقوق زنان، که قطعاً این دو مورد تاثیر خود را گذاشته و باعث عملکرد متفاوت مجلس پنجم شده است

با توجه به تمامی مواردی که بیان شد و بررسی اجمالی که از مطالب داشتیم، قطعاً نقدهایی بر عملکردها وارد است و در همه‌ی دوره‌ها فعالیت‌های زنان خالی از قوت و ضعف نیست، امید است با توجه به روندی که بیان شد و اتفاقاتی که شاهد آن هستیم، این حضور و تاثیرگذاری روز به روز پر رنگ‌تر و عمیق‌تر شود و نظر به بیانات رهبر فرزانه انقلاب بتوانیم گامی در تحقق الگوی سوم زن برداشته باشیم

بررسی عملکرد مجلس

یازدهم در حوزه زنان

نگین عسکری

دبیر واحد سیاسی دفتر جاد دانشگاه آزاد نجف آباد
دانشجوی کارشناسی حقوق

همیشه نقد و بررسی حوزه زنان کاری نسبتاً دشوار بوده است؛ زیرا مطالبات می‌توانند به علت نبود منظومه فکری منسجم بر اساس مبانی نظری اسلام به راحتی با برچسبی به نام فمینیسم یا فمینیسم اسلامی به حاشیه رفته و نتیجه‌ای جز سرگردانی و سوالاتی بدون پاسخ نداشته باشند

در این مطلب به بررسی عملکرد مجلس یازدهم در حوزه زنان می‌پردازیم.

از جمله فعالیت‌های مجلس فعلی در حوزه زن و خانواده می‌توان به تصویب کلیات لایحه‌ای تحت عنوان پیشگیری از آسیب دیدگی زنان و ارتقای امنیت آنان در برابر سوء رفتار اشاره کرد، لایحه‌ای که تصویبش از دولت نهم آغاز و پس از ۱۲ سال در مجلس یازدهم به سرانجام رسید تا بتواند با نگاهی خانواده محور به مسائل و مشکلات زنان بپردازد.

از دیگر اقدامات مجلس می‌توان به طرح حمایت و توانمندسازی زنان سرپرست خانوار در کمیسیون اجتماعی مجلس و اجرای آن به صورت پایلوت پانزده استان

کشور اشاره کرد، همچنین تخصیص بودجه سنواتی مجزا به این حوزه برای نخستین بار از جمله دستاوردهای مجلس یازدهم در حوزه زن و خانواده محسوب می‌شود ولی تنها محدود به این موارد نبوده و اقداماتی نیز در زمینه اصلاح موادی از قوانین مرتبط با حضانت انجام شده است. تخصیص یک درصد از اعتبارات

دستگاهها به موضوعات مرتبط با زنان و خانواده اعم از موضوع کارآفرینی زنان، سلامت زنان، مشاور خانواده، دختران آسیب دیده و... است. قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت نیز از جمله دستاوردهای ارزشمند این دوره از مجلس نمایندگان بود

چرا که پس از سال‌ها ابلاغ سیاست‌های کلی جمعیتی با پیگیری فراوان به تصویب و اجرا رسید البته که نقدهایی به آن وارد است که باید اصلاح شود اما لزوم چنین قانونی و نظارت بر دستگاه‌های ذیربط در دوره کنونی بسیار حائز اهمیت بود.

البته این نکته را باید در نظر داشت با اینکه تنها حدود ۳۰ درصد از اهداف

با توجه به افزایش تعداد نمایندگان خانم در مجلس فکلی انتظار می‌رفت که فعالیت‌های دقیق‌تر و بیشتری را شاهد باشیم، چیزی فراتر از مصوبات سطحی و شاید بافایده ازدواجی!

فعالیت‌هایی در حوزه بحران هویت زبانی زن مسلمان ایرانی و همراهی با وظیفه تقنینی - نظارتی مجلس.

از دیگر اقدامات مجلس می‌توان به طرح حمایت و توانمندسازی زنان سرپرست خانوار در کمیسیون اجتماعی مجلس و اجرای آن به صورت پایلوت پانزده استان کشور اشاره کرد، همچنین تخصیص بودجه ستوانی مجزا به این حوزه برای نخستین بار از جمله دستاوردهای مجلس یازدهم در حوزه زن و خانواده محسوب می‌شود ولی تنها محدود به این موارد نبوده و اقداماتی نیز در زمینه اصلاح موادی از قوانین مرتبط با حفاظت انجام شده است

قانون‌گذار در برنامه ششم توسعه محقق شده است و بخش زیادی از آن مغفول گشته اما این موارد به جهت اصلاح و ارتقا برنامه هفتم توسعه مدنظر بوده تا بتواند مکمل این قوانین، لوایح و مصوبات در مجلس آتی باشد.

اما انتقاداتی به عملکرد این دوره از مجلس نیز وجود دارد، با توجه به افزایش تعداد نمایندگان خانم در مجلس فعلی انتظار می‌رفت که فعالیتهای دقیق‌تر و بیشتری را شاهد باشیم، چیزی فراتر از مصوبات سطحی و شاید بلافایده از دواچی!

فعالیهایی که در حوزه دختران و بحران هویت زدایی زن مسلمان ایرانی و هم راستا با وظیفه تقنینی - نظارتی مجلس باشد چرا که یکی از محرزترین خلاهای برنامه حوزه زنان کم توجهی به الگوی سوم زن مسلمان بود، زنی مستقل از الگوی شرق و غرب که توحید محور و تمدن‌ساز باشد.

با توجه به اهمیت زنان در عرصه زیست سیاسی و اجتماعی کشور و تأثیرگذاری ایشان باید به این نکته توجه نمود اگر تعداد نمایندگان بیشتری از بانوان در مجلس حضور داشته باشند طبیعتاً به علت شناخت بیشتر از آسیب‌های جنس خودشان می‌توانند قوانین هدفمندتر و جزئی‌تری در این حوزه تصویب کنند

البته این نکته حائز اهمیت است که برخی از لیست‌های انتخاباتی صرفاً به علت بعضی از تفکرات فمینیستی برای تحریک عواطف دغدغه‌مندان این حوزه اسامی برخی از بانوان را وارد لیست خودشان می‌کنند که این مسئله باید دقیق‌تر بررسی شود.

حضور زنان در مجلس و جلسات به تنهایی ملاک نیست؛ ما در مجلس شورای اسلامی نیازمند زنانی متعهد، متخصص و دلسوز هستیم نه صرفاً زنانی که در شهر و

یا استان خود شهرت دارند و از این طریق به مجلس راه پیدا کرده‌اند.

بررسی آراء عدم مشارکت علی رغم حضور نمایندگان خانم چالش برانگیز است. مسئله دیگر مرخصی‌های طولانی مدت برخی دیگر از نمایندگان بود که اعتراض عددهای از مردم حوزه انتخاباتی‌شان را در پی داشت.

در مجموع با دیدگاهی منصفانه باید گفت که گام‌های مثبتی در این دوره در حوزه حقوق زنان و خانواده برداشته شد که شایسته تقدیر است لکن امیدواریم که این ضعفها و موارد گفته شده در دوره بعدی مجلس نمایندگان حل شده و شاهد اقداماتی اثرگذارتر و منطبق‌تر بر مبانی اساسی حقوق زن در اسلام باشد. مورد آخر استفاده از ظرفیت قشر جوان و دانشجویان و حرکت در راستای امیدآفرینی و گفت‌وگو با جوان‌گرایی یکی از راه حل‌های دستیابی به عملکرد بهینه‌تر مجلس است که امیدواریم بیش از پیش و با نظارت و جدیت بیشتر به آن پرداخته شود.

روایتگری

معکوس

مجلس جلوه‌ای از الگو بودن زنان در تمدن نوین اسلامی

معصومه صحت

کارشناسی ارشد رشته روانشناسی تربیتی
سردبیر نشریه خط دانشجو
دبیر خواهران جاد دانشگاه ارومیه

یکی از اقداماتی که باید صورت بگیرد، تربیت روایتگران زن می‌باشد، چراکه اکنون نوک پیکان تکنیک‌های عملیات روانی و روایتگری‌های معکوس علیه ما، در حوزه زن و خانواده از سوی غرب طراحی می‌شود.

مهمات در شیفت‌های نگهبانی و ساختن سنگر هم حضور فعال داشتند.

در آن زمان برای اینکه در وقایع و اتفاقات جنگ انحرافی ایجاد نشود، روایتگرانی در جبهه‌ها حضور پیدا می‌کردند تا تمام صحنه‌ها را ثبت و ضبط کنند.

علت اینکه نقش زن در دفاع مقدس مشخص نشده و در ابعاد پنهانی مخوف مانده است به دلیل این است که ما روایتگر خانم نداشتیم تا راوی جریانات جنگ و مشارکت‌های مردمی باشد.

یکی از اقداماتی که باید صورت بگیرد، تربیت روایتگران زن می‌باشد، چراکه اکنون نوک پیکان تکنیک‌های عملیات روانی و روایتگری‌های معکوس علیه ما، در حوزه زن و خانواده از سوی غرب طراحی

از مهم‌ترین جلوه‌های حضور بانوان ایرانی به‌عنوان کنشگران عرصه اجتماع و سیاست پس از پیروزی انقلاب اسلامی می‌توان به دوران دفاع مقدس اشاره کرد، به هنگام جنگ از دورترین مناطق روستایی پشتیبانی و تدارکات برای رزمندگان اسلام ارسال می‌کردند. مثلاً در آن زمان ۱۰ نفر می‌آمدند یک باغی اجاره می‌کردند، ۱۰ نفر میوه‌های آن را می‌چیدند، ۱۰ نفر دیگر می‌شستند و ۱۰ نفر دیگر مربا درست می‌کردند. کار، دلی بود؛ ساده بود ولی تشکیلاتی بود. این خدمات خودجوش و کمتر سازمان‌یافته در مساجد و مدارس و... اتفاق می‌افتاد. این فعالیت‌ها تنها به خدمات از راه دور منتهی نشده بود حتی آن‌ها در راستای نگهداری و محافظت از

درحالی‌که در ایران با توجه به موازین اسلامی برای حقوق زنان قوانینی متناسب با ویژگی‌های فردی و شخصیتی آن‌ها وضع شده است، منشور حقوق و مسئولیت‌های زنان مبنای مفیدی و تبیین جایگاه زن در جمهوری اسلامی ایران است مگر اینطور نیست که حضور زنان در مجلس شورای اسلامی پس از پیروزی انقلاب اسلامی محقق شد؛ بر اساس اصول قانون اساسی هیچ منعی برای حضور زنان در قانون‌گذاری و فعالیت در مجلس شورای اسلامی دیده نمی‌شود.

می‌شود

در عرصه سیاست و اجتماع، یک وضعیت موجودی داریم و در تلاش هستیم تا به وضعیت مطلوبی برسیم. چرا باوجود گذشت ۴۵ سال از انقلاب اسلامی، هنوز ما به الگوی مطلوب در مورد بانوان نرسیده‌ایم؟ به دلیل آن است که نیمه‌دایم یک شاکله در خصوص بانوان در حوزه سیاسی و حکمرانی مردمی را بررسی کنیم، همیشه تک‌بعدی به این قضیه نگاه کرده‌ایم.

به الگوی مطلوب نرسیدن در دو حوزه مطرح می‌شود: حوزه عملی و حوزه فکری خوشبختانه عمل داریم ولی متأسفانه مبنای فکری همراه عمل نداریم.

یک زن بنای یک خانواده است، یکی از ستون‌های خانواده است، حضور زن در عرصه اجتماع به‌عنوان مدیر، به‌عنوان یک بانوی فرهیخته، به‌نوبه‌ی خود جریان ساز است.

نقش حلقه‌های میانی و کنشگران در عرصه سیاست، تصمیم‌سازی برای تصمیم‌گیران است.

بانوان این سرزمین، حق و تکلیف دارند که هم آینده خودشان را بسازند، هم آینده کودکان را بسازند و هم آینده نسل‌ها و کودکان دیگر را.

انسان‌ها به‌طور کلی یک نقش فردی دارند، یک نقش خانوادگی و یک نقش اجتماعی در همه‌ی این‌ها باید فعالیت کرد، نمی‌شود به خود اهمیت نداد، نمی‌شود مادر بود و کودک و همسر را به حال خود رها کرد، نمی‌شود شهروند بود و به وظیفه شهروندی بهاندا.

ما بر اساس این اجتماعی که در آن قرار می‌گیریم نیازهای خود را برطرف می‌کنیم، پس حق آن را داریم که اثرگذار باشیم.

در بسیاری از کشورهای دنیا تشکلهایی برای احقاق حقوق زنان تشکیل شده است. درحالی‌که در ایران با توجه به موازین اسلامی برای حقوق زنان قوانینی متناسب با ویژگی‌های فردی و شخصیتی آن‌ها وضع شده است. منشور حقوق و مسئولیت‌های زنان مبنای معرفی و تبیین جایگاه زن در جمهوری اسلامی ایران است. مگر اینطور نیست که حضور زنان در مجلس شورای اسلامی پس از پیروزی انقلاب اسلامی محقق شد؛ بر اساس اصول قانون اساسی هیچ منعی برای حضور زنان در قانون‌گذاری و فعالیت در مجلس شورای اسلامی دیده نمی‌شود.

سخن از الگوی سوم زن مسلمان بودن که مطرح می‌شود، در بیان مقام معظم رهبری این چنین می‌آید: «زن، در تعریف غالباً شرقی، همچون عنصری در حاشیه و بی نقش در تاریخ‌سازی؛ و در تعریف غالباً غربی، به‌مثابه‌ی موجودی که جنسیت او بر انسانیتش می‌چربد و ابزار جنسی برای مردان و در خدمت سرمایه‌داری جدید است، معرفی می‌شود. شیرزنان انقلاب و دفاع مقدس نشان دادند که الگوی سوم، «زن نه شرقی، نه غربی» است. زن مسلمان ایرانی، تاریخ جدیدی را پیش چشم زنان جهان، گشود و ثابت کرد که می‌توان زن بود، عفیف بود، محجبه و شریف بود و در عین حال، در متن و مرکز بود. می‌توان سنگر خانواده را پاکیزه نگاه داشت و در عرصه‌ی سیاسی و اجتماعی نیز، سنگر‌سازی‌های جدید کرد و فتوحات بزرگ به ارمغان آورد.» به‌راستی که کرامت بانوان همین است.

در تعریف الگوی سوم زن مسلمان، نه تعریف زن از نوع نگاه غرب جای دارد که

هیچ محدودیتی برای حضورش در عرصه اجتماع قائل نیست، یله و وسیله لذتجویی هاست، نه نگاه متحجر وجود دارد که زن باید محدودیت داشته باشد و خانه‌نشین باشد

ولی این الگو، همان الگوی مطلوب است که از منظومه‌ی فکری حضرت امام استخراج می‌شود. اینکه تا به الآن این بیانات، عملیاتی نشدند یا کمتر عملیاتی شدند؛ به دلیل کم‌کاری برخی از مسئولین و عدم توجه و آگاهی ما نسبت به این مفاهیم بوده است. حضور زنان در مجلس و گفتمان‌سازی آنها من باب این موضوع مهم و کلان تمدنی از مواردی است که در راستای فهم عمیق الگو بودن او در تمدن نوین اسلامی بسیار کمک‌کننده و معین خواهد بود.

در نتیجه بانوان می‌توانند به‌عنوان نقش‌آفرینان عرصه‌ی سیاست در انتخابات ورود کنند و در کنار آن شاکله‌های ذهنی را بررسی کنند، به مسائل با ابعاد متفاوتی نگاه بکنند و سعی کنند با ارائه راه‌حل منجر به رفع آن مسائل گردند، پاسخگوی شبهه‌های مربوط به اذهان عمومی باشند؛ در جهت افزایش مشارکت تلاش کنند، مبنی فکری را تبیین کنند، در کنار همه‌ی این‌ها فرهنگ‌سازی بکنند و علاوه بر وظیفه‌ی مادری حضور فعال در اجتماع داشته باشند که در این صورت می‌توان به تعریفی از الگوی سوم زن مسلمان دست یافت.

در نتیجه بانوان می‌توانند به‌عنوان نقش‌آفرینان عرصه‌ی سیاست در انتخابات ورود کنند و در کنار آن شاکله‌های ذهنی را بررسی کنند، به مسائل با ابعاد متفاوتی نگاه بکنند و سعی کنند با ارائه راه‌حل منجر به رفع آن مسائل گردند، پاسخگوی شبهه‌های مربوط به اذهان عمومی باشند؛ در جهت افزایش مشارکت تلاش کنند، مبنی فکری را تبیین کنند، در کنار همه‌ی این‌ها فرهنگ‌سازی بکنند و علاوه بر وظیفه‌ی مادری حضور فعال در اجتماع داشته باشند که در این صورت می‌توان به تعریفی از الگوی سوم زن مسلمان دست یافت.

مصاحبه با خانم فهمیه اثنی عشری

ادوار اتحادیه جامعه اسلامی دانشجویان و فعال حوزه زنان و خانواده

لایحه منع خشونت

علیه زنان برمسند

بررسی و تحلیل

یگانه سادات میری

مسئول سابق خواهران دفتر جهاد دانشگاه شهید رجائی
دانشجوی کارشناسی کامپیوتر

سوال ۱

با توجه به اینکه فرایند تصویب لایحه ارتقای امنیت زنان نزدیک به ۱۲ سال به طول انجامیده است، ابتدا فراز و فرودها و تاریخچه این لایحه را شرح بفرمایید.

خانواده محور بودن قانون‌گذاری و سیاست‌گذاری‌ها و همچنین سایر موارد مختلف باعث شده این امر بسیار مهم به تاخیر بیفتد.

در ابتدای مطرح شدن چنین لایحه‌ای، نه به معنی این لایحه‌ای که الان وجود دارد، بلکه به معنای کلیت این سوژه از دولت نهم روی میز بوده و اراده کافی برای پیگیری از طرف دولت و طرح پیش‌نویس وجود نداشته است

اهتمام مجلس‌های قبل به هر علتی اعم از عدم اجماع نمایندگان، عدم پیگیری دغدغه‌مندان حوزه زنان، کم‌رنگ بودن نگاه خانواده محور، کم‌رنگ بودن ضرورت

در باره اهمیت و ضرورت لایحه در واقع اهمیت این نوع لایحه پی‌ریزی‌نگاهی رشدی، به مسائل زنان و پیشگیری از آسیب‌های جامعه زنان بود و با توجه به تاکید مقام معظم رهبری (مدظله العالی) مبنی بر حوزه زنان و خانواده در حوزه قانون‌گذاری به نظر من این لایحه بخش چشمگیری از مسائل زنان را تحت الشعاع خودش قرار میدهد.

سوال ۳

از نظر شما نقاط قوت و ضعف عملکرد مجلس در به انجام رساندن این لایحه چیست؟

یکی از نقاط قوت این لایحه جامع بودن موارد و مباحث پرداخته شده است. وقتی از امنیت زنان صحبت می‌شود اولین تداعی ذهن‌ها آسیب‌های اجتماعی است. این لایحه علاوه بر اینکه به این مسائل پرداخته است از جوانب دیگر هم غافل نشده، جوانبی دیگر اعم از بحث ازدواج، درمان، سلامت، مسائل حقوقی، اشتغال زنان و... غافل نشده است.

این قانون همه جانبه و با نگاهی از بالا به پایین و با اشراف کامل وارد موضوع شده و این از نقاط قوت این لایحه است

در رابطه با نقاط ضعف موارد بسیاری در گفتگوها، تحلیل‌ها، یادداشت‌ها و... افراد مختلف بیان کرده‌اند که می‌توان پیگیری و مطالعه کرد اما از لحاظ زمان بندی‌ها این نکته قابل تامل است هرچند که بعد از سال‌ها فرسایش این سوژه فرایند تصویب این لایحه خوب بوده اما

با توجه به نظرات متفاوت افراد نسبت به لایحه ارتقای امنیت زنان، اهمیت و ضرورت تصویب و اجرای آن را در چه می‌دانید؟

درباره اهمیت و ضرورت لایحه در واقع اهمیت این نوع لایحه پی‌ریزی نگاهی ریشه‌ای به مسائل زنان و پیشگیری از آسیب‌های جامعه زنان بود و با توجه به تاکید مقام معظم رهبری (مدظله العالی) مبنی بر حوزه زنان و خانواده در حوزه قانون‌گذاری به نظرم این لایحه بخش چشمگیری از مسائل زنان را تحت الشعاع خودش قرار می‌دهد. یعنی با چنین لایحه‌ای پازل‌ها و یا به عبارتی دومینوهای بعدی را با قوام بیشتری می‌توان جلو برد و در حوزه زنان محکم‌تر قدم برداشت.

و از جهت دیگر حمایت از زن در لایحه قانون‌گذاری و سیاست‌گذاری‌ها به عنوان یک عنصر مرکزی نهاد خانواده یک ضرورت بسیار مهمی است. در دیدار رهبری در همین سال ۱۴۰۲ در رابطه با جایگاه زن و نسبت دیدگاه ایرانی اسلامی و غربی ایشان اشاراتی داشتند و نکاتی درباره حقوق زن را نیز ذکر کردند

به خاصه در دیدار اخیر زنان فعال بود که نگاه رهبری و تأکیدات ایشان باعث شد دغدغه‌مندان حوزه زنان با مسرت بیشتری به این موضوع بپردازند

شاید بتوان گفت این پارادایمی که در حوزه زنان و خانواده پی‌ریزی شده است و به سمت میانی اسلامی تعمق پیدا می‌کند؛ یکی از علت‌های مهم آن رهنمودهای ریز و درشتی است که مقام معظم رهبری گاه تلویحاً و گاه صراحتاً در سخنرانی و فرمایشاتشان اشاره می‌کنند و البته پرداختن به آن در این مجلس که انقلابی نام گرفته است دور از انتظار هم نبود

عملیاتی نشده که دردی را از جامعه دوا نمی‌کند و آسیبی را در جامعه حل نخواهد کرد

به نظر مجلس باید ضمانت اجرایی محکم‌تری غیر از گزارش‌گیری‌های بدیهی مکرر تعیین‌شده از قبل را در دستور کار خودش قرار بدهد و این مشروط به تعامل و همکاری دو طرفه تمامی نهادهای ذیربط است و تنها از سمت مجلس قابل طرح نیست

آسیبی که داریم این است که عموماً بیشتر از خود متن مورد واقع و اصل مطلب به پراکنده‌گویی‌ها و تحلیل‌های پیرامون واقعه توجه می‌کنیم. توصیه بنده به دوستان دانشجو این است که خود متن کامل لایحه را مورد مطالعه قرار دهند؛ فارغ از تحلیل‌ها، حاشیه نویسی‌ها و ... که در فضای مجازی وجود دارد و در این زمینه تامل داشته باشند

اگر زودتر اجماع نخبگانی و اقناع ذی‌نفعان این لایحه اتفاق می‌افتاد؛ در رویکرد ضمانت اجرایی و برنامه توسعه هفتم، مجلس یازدهم فرصت بروز و ظهور بیشتری پیدا می‌کرد

این نکته قابل ذکر است که این لایحه از همه نظر از رویکرد کلی تا چهارچوب و حتی از نظر ظاهری لایحه با نسخه‌های ارسالی از سمت دولت متفاوت بود و این نشان‌دهنده این است که مجلس با نگاه علمی، خلاق، مسئله محور، زنانه و نگاه خانواده محور به موضوع پرداخته که این مسئله بسیار حائز اهمیت است

سوال ۴

نکات مغفولی که در لایحه وجود دارد و باید اصلاح شود بیشتر در چه مواردی است؟

همانطور که در سوالات قبلی اشاره کوتاه داشتیم؛ پرداختن به این لایحه ضرورت مهمی است اما اجرای آن اهم مهمات است. آمار مربوط به حوزه زنان نشان می‌دهد که ضمانت اجرایی فعالین این حوزه را می‌طلبد و گرنه تصویب لایحه اگر به عنوان صرفاً قانون و رفع تکلیفی بیش نباشد همانند قطره‌ای است در دریای قوانین

بررسی چالش‌های ورود زنان به مجلس

عمادالدین صفائی

دبیر واحد مطالعات راهبردی اتحادیه
جامعه اسلامی دانشجویان

که پیوست‌های مهم و قابل توجهی را در فضاهای اندیشه ورزی داراست. به طور مثال مفهوم خانواده با تمام سرفصل‌های مرتبطش شاید واضح‌ترین پیوست جدایی‌ناپذیر از مفهوم زن باشد که به هیچ عنوان مسئله‌ای نمایشی نیست و حتی گرایش‌های فمینیستی و خاص غربی نیز، از ارزش مطالعاتی بالایی برخوردار است

ما پیش از بررسی توسعه سیاسی و معمولاً قبل از پرداخت اولیه به مفهوم بازسازی اجتماعی نیازمند نگاه عمیق و کلان به انسان و نیروی انسانی هستیم و بدیهی است که نیمی از جمعیت جامعه را زنان تشکیل می‌دهند. اگر درک غلطی نسبت به زن با همه ابعاد هویتی اش وجود داشته باشد امکان بازسازی اجتماعی و حرکت در جهت توسعه سیاسی و اجتماعی امکان‌پذیر نخواهد بود

برخی معتقدند که مسئله زن در دنیای امروز ما، نه تنها در جوامع اسلامی بلکه در تمامی کشورهای در حال توسعه به عنوان یک مسئله بنیادین و حتی تمدنی مطرح است

تردیدی وجود ندارد که فعالیت زنان در عرصه اجتماع فعالیتی کاملاً مجاز و پسندیده است و با حفظ حدود اسلامی سرمایه‌ای ارزشمند از نیروی انسانی متخصص و کارآمد به شمار می‌رود و ما امروز در موقعیتی هستیم که زنان در عرصه‌های علمی، سیاسی، فرهنگی، و حتی در حوزه کسب و کار و اقتصاد دانش‌بنیان به شکل فوق‌العاده‌ای حضور دارند

در عرصه سیاست، جدی گرفته نشدن و فقدان درک کافی جامعه نسبت به تفاوت‌های جایگاه زن بودن و مفهوم مادری با جایگاه یک زن کنشگر سیاسی است. به این معنا که زن در موقعیت اجتماعی، گاهی از سمت جامعه جدی گرفته نمی‌شود و این مسئله نیازمند فرهنگ‌سازی و ارتقاء دانش عمومی جامعه است که تمشیت امور خانه و ایفای نقش مادری نه تنها مایه وهن و استهزاء نیست بلکه یک ارزش و مفهوم عالی اسلامی است

ما برای پرداختن به موضوع چالش‌های ورود زنان به عرصه سیاست و به خصوص مجلس، باید در ابتدا به سیمای زن در بعد اجتماعی دقت کنیم. شاید برخی روشنفکران، گمان کنند که یک دیپلمات زن غربی، وقتی در عرصه بین الملل حضور دارد نماد حضور موفق زن در جوامع غربی محسوب می‌شود در حالی که تصویر واقعی زن در دنیای غرب ترکیبی آمیخته از ابتذال

و التذاذ است که سالهاست حتی در فضای رسانه‌ای، کالایی برای سوداگری، سرمایه‌ای مادی و وسیله ای برای دستیابی جنس مذکر به انتفاع مورد مصرف بوده است زن با نقاط قوت زنانه خود و با طبیعتی الهی و محبتی که موجب سکینه و آرامش کانون خانواده است در محیط اجتماعی ظرفیتی دارد که می‌تواند جامعه را به طرف معنویت، پیشرفت و مقامات علمی و اخلاقی رهنمون سازد. تردیدی وجود ندارد

که فعالیت زنان در عرصه اجتماع فعالیتی کاملاً مجاز و پسندیده است و با حفظ حدود اسلامی سرمایه‌ای ارزشمند از نیروی انسانی متخصص و کارآمد به شمار می‌رود و ما امروز در موقعیتی هستیم که زنان در عرصه‌های علمی، سیاسی، فرهنگی، و حتی در حوزه کسب و کار و اقتصاد دانش‌بنیان به شکل فوق‌العاده‌ای حضور دارند

حال سوال این است که با وجود کارآمدی زنان در عرصه‌های مختلف، چرا ما همچنان برای حضور زنان در جایگاه‌های سیاسی با چالش روبرو هستیم؟ بدیهی است که پاسخ نگارنده معطوف به عواملی است که از دیدگاه شخصی دارای اهمیت است

۱- یکی از چالش‌های حضور زنان در عرصه سیاست، جدی گرفته نشدن و فقدان درک کافی جامعه نسبت به تفاوت‌های جایگاه زن بودن و مفهوم مادری با جایگاه یک زن کنشگر سیاسی است. به این معنا که زن در موقعیت اجتماعی، گاهی از سمت جامعه جدی گرفته نمی‌شود و این مسئله نیازمند فرهنگ‌سازی و ارتقاء دانش عمومی جامعه است که تمشیت امور خانه و ایفای نقش مادری نه تنها مایه وهن و استهزاء نیست بلکه یک ارزش و مفهوم عالی اسلامی است

مسئله دیگر ضعف نگاه جامع و ارزش‌گذاری اصالت زن است که موجب می‌شود انتظاراتی خلاف واقع نسبت به زنان وجود داشته باشد و این گزاره مطرح شود که زن توانایی پذیرش فلان جایگاه سیاسی را ندارد. این نگاه، نگاه بسیار غلط و ناقصی است؛ زیرا تشبه به مردان برای یک زن به هیچ عنوان ارزش به حساب نمی‌آید و نباید آفرینش حکیمانه زن را با تمامی اقتضائاتش نادیده گرفت

و در پایان می‌توان جمع‌بندی کرد که از دلایل حضور کم‌رنگ زنان در مناسبات سیاسی و اجتماعی، فرهنگ اقتدارگرا و برخی سنت‌ها بوده که مانع از مشارکت زنان در سیاست شده است و این خود بخشی از ضعف نظام شایسته‌سالاری ما در قرارگیری افراد در مسئولیت‌ها است. هرچقدر مطالبه‌گری زنان در احقاق حقوق حقه خود که هیچ منافاتی با اصول قانون اساسی و شرع مقدس ندارد بیشتر شود، طبیعتاً ساختارهای حکمرانی برای حضور ایشان در جایگاه‌های مختلف فراهم‌تر خواهد شد. بدیهی است که این مطالبات باید در فضایی منطقی و با تولید ادبیات و گفتمان جدید آغاز و رفته رفته بیشتر شود

بررسی نقش زنان در حکمرانی

وحیده ودیعی

دبیر واحد فرهنگی اتحادیه جامعه اسلامی دانشجویان
کارشناسی ارشد مدیریت دانشگاه فردوسی مشهد

ما در حوزه بانوان پشتوانه نظری غنی و ارزشمندی داریم، انچنان که امام خمینی، مقام معظم رهبری و سایر علما نگاه صحیح، دقیق و قتل اتکایی به این حوزه دارند. مسئله، ادبیات و ایجاد یک جریان گفتمانی نیست بلکه تحقق عینی ماجراست. زنان در مقدمات اصلی کشور نقش دارند و یکی از سیاست‌های تحولی که در گام دوم انقلاب بیان شده و باید مد نظر باشد، حضور زنان در ساخت حکمرانی است. البته اگر اصل را بر این بگذاریم که زنان همانند مردان و برابر با آنها بدون هیچ‌گونه تفاوت و تمایزی حضور داشته باشند و مانند هم عمل کنند دچار اشتباه شده ایم. گاهی کنش

انقلاب اسلامی با فراهم کردن زمینه‌ی کنش سیاسی زنان موجب تبیین جایگاه بانوان در فرایندهای تصمیم‌گیری شد؛ اما به رغم همه پیشرفت‌ها در جایگاه‌های علمی و عرصه‌های مختلف اجتماعی در حوزه زنان، همچنان یکی از چالش‌های مطرح حضور زنان در ساخت حکمرانی و در پست‌های مدیریتی است.

رهبر انقلاب در دیدار دی ماه سال گذشته خود با بانوان فرمودند «پیشنهاد استفاده از زنان فرهیخته، دانشمند، فرزانه و مجرب در رده‌های گوناگون تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری کشور، موضوع مهمی است...»

«پیشنهاد استفاده از زنان فرهیخته، دانشمند، فرزانه و مجرب در رده‌های گوناگون تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری کشور، موضوع مهمی است...»

فعال به معنای حضور مستقیم در حوزه خاص نیست؛ همانگونه که اگر فعالیت بانوان را محدود به فضای خانه بدانیم دچار یک خطای بنیادی شده ایم. شرایط باید برای ایفای نقش مسئولانه همه آحاد جامعه فراهم باشد و در فرایند مشارکت تمدن ساز با نگاهی فراجنسیتی از همه ظرفیت استفاده شود.

ما با چالش‌هایی برای حضور زنان در ساحت حکمرانی مواجه هستیم؛ این چالش‌ها حاصل عدم تدبیر و ایجاد شرایط مطلوب است، اگرچه قطعاً باید به موضوع اثرگذاری زنان در جایگاه‌های تصمیم‌گیری و توان اجرایی آنها نیز توجه کرد. بعضاً پست‌هایی برای بانوان تعریف می‌شود که صرفاً تشریفاتی و نمادین است.

در مجلس شورای اسلامی به عنوان یکی از جایگاه‌های مهم تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی، باید به حضور بانوان توجه ارزنده‌ای شود. راه کاندیداتوری برای بانوان بسته نیست. در حال حاضر شانزده نفر که تنها یازده درصد از نمایندگان مجلس را شامل می‌شود، خانم هستند.

البته این هم نکته درستی هست که تعداد خانم‌ها در ثبت نام به صورت معناداری کمتر از آقایان می‌باشد، اما بعضاً آنچه در فضای سیاسی کاندیدها مطرح است سهمیه جنسیتی قائل شدن برای حضور بانوان در لیست‌هاست و متأسفانه گاهی خانم‌ها صرفاً زینت لیست‌ها می‌شوند. در صورتیکه تفاوتی بین

زن و مرد نیست و باید شایسته سالاری را محور انتخاب قرار داد. ناظر به نکاتی که مطرح شد، زنان در فضای مدیریتی با پدیده سقف شیشه مواجه‌اند، از یک سطحی بالاتر نمی‌روند و عقبه مدیریتی و سابقه اجرایی قوی‌ای ندارند. البته که بانوان بسیار توانمند و دارای سابقه اجرایی، هرچند انگشت شمار، در مجلس هستند و می‌توان اذعان داشت فعالیت‌های خوبی داشته‌اند. طبق اصل بیست و یکم قانون اساسی نیز، ایجاد زمینه‌های مساعد برای رشد شخصیت زن و احیای حقوق مادی و معنوی او از وظایف دولت به شمار می‌رود و بلاشک یکی از مصادیق حقوق مادی، حضور در ساحت‌های کلان است.

در دیدگاه قرآن نیز زن و مرد به لحاظ ارزش انسانی و استعداد و قابلیت درک مقامات معنوی برابرند. در مورد عهده‌دار شدن تکالیف و وظایف، تفاوت چندانی بین آنان وجود ندارد مگر آنچه به واسطه وضعیت خاص خلقت جسمی و روحی یا تفاوت‌های مقطعی موجود باشد.

بنابراین نیاز است ابتدائاً نگرش‌ها به مسئله و شرایط حضور بانوان اصلاح شود، آنگاه با بررسی مجدد برنامه‌ها و قوانین به موجب تسهیل حضور بانوان در مقام‌های مدیریتی، از حضور بانوان حمایت شود. آنچنان که یکی از ضعف‌های برنامه هفتم توسعه نیز عدم توجه به موضوع مهم زنان و حکمرانی است.

زنان در مقدمات اصلی کشور نقش دارند و یکی از سیاست‌های تحولی که در گام دوم انقلاب بیان شده و باید مد نظر باشد، حضور زنان در ساخت حکمرانی است.

بنابراین نیاز است ابتدائاً نگرش‌ها به مسئله و شرایط حضور بانوان اصلاح شود، آنگاه با بررسی مجدد برنامه‌ها و قوانین به موجب تسهیل حضور بانوان در مقام‌های مدیریتی، از حضور بانوان حمایت شود. آنچنان که یکی از ضعف‌های برنامه هفتم توسعه نیز عدم توجه به موضوع مهم زنان و حکمرانی است.

پرهیز از ساخت جزیره زنان

انتظاراتی که از مجلس آینده در حوزه زنان داریم.

ریحانه بهزادی

کارشناسی فیزیک دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی
مسئول سابق کارگروه زنان و خانواده طه‌ورا

جامعه‌ی امروز را به مسائل جنسیتی و مطالبات جنسیتی از سوی جامعه‌ی زنان، تقلیل می‌دهد.

تقلیل ندادن مسائل محوری زنان با استفاده از نتایج تحلیل‌های زرد

یکی از موارد مهم مورد انتظار، پرهیز از تحلیل‌های کوچه بازاری و استفاده از نتایج آنان است.

به قطع شناخت جامعه‌ی ایران که ضمن داشتن پیوندهای قوی دینی و فرهنگ سنتی، تحت شدیدترین تهاجم‌های فرهنگی قرار دارد، کار

یکی از باورهای غلط شکل‌گرفته در جامعه، بالاخص جامعه‌ی سیاسی این است که مسائل زنان باید از سوی زنان پیگیری شود، درحالی‌که مسائل زنان، مسائل خانواده و جامعه و مسائلی چندوجهی و چندساحتی و قابل بررسی از ابعاد گوناگون است. ضمن اینکه انداختن زنان در جزیره‌ی مسائل زنان، باعث هدررفت نیرو و تخصص زنان در حوزه‌های دیگر و انقطاع آنان از تصمیم‌گیری‌های کلان کشور است.

از بُعد دیگر، می‌توان گفت، جزیره‌ای شدن حوزه‌ی زنان، مسئله‌ی کلیدی

یکی از موارد مهم مورد انتظار، پرهیز از تحلیل‌های کوچه بازاری و استفاده از نتایج آنان است

آسانی نیست و نیاز به صدها پروژه با پارامترهای آزادِ متکثر دارد اما با این همه، آنچه مورد انتظار است عدم برداشت‌های سطحی، مطابق با ظواهر جامعه و اقدام بر حسب این برداشت‌ها، به‌ویژه، در زمینه‌های حجاب و مواضع دینی زنان است. عدم حمایت‌های «صرفاً» مالی از خانواده

بدون شک، افزایش وام ازدواج، وام مسکن، افزایش حقوق سرباز و کاهش طول مدت سربازی و طرح‌های تعالی خانواده‌های چندفرزند و... از طرح‌های بی‌بدیل حمایت از زنان، خانواده و امنیت فرهنگی جامعه، در سال‌های پس از انقلاب است اما آنچه از غالب اقدامات استنباط می‌شود این است که تمرکز بهارستانی‌ها، بیش‌تر مسائل اقتصادی و معیشتی است و روی دیگر سکه که پیوست فرهنگ است، کم‌تر مورد توجه قرار داده شده است.

مسئله‌ی ازدواج و جمعیت، علاوه بر اینکه به مشکلات معیشتی گره خورده است، در روزهای گذار تمدنی و بحران‌های هویتی قرار دارد. این اقدامات، مسکن‌های مقطعی روز و جدا از روح مسائل است.

رویکرد جنسیت‌محور و پرهیز از نگاه فراجنسیتی

گرچه حرکت انقلاب اسلامی از امتزاج نیروها و استعداد‌های زنانه و مردانه می‌گذرد و مخاطب انقلاب اسلامی، «انسان» است اما جنسیت به مثابه‌ی درنظر گرفتن کارکردها و ظرفیتهای زنانه و مردانه، محور این قضیه است.

دیدگاه و رویکرد فراجنسیتی، شاید در اولین نگاه، مطابق آرمان‌های فطری انسانی و مواضع بخشی از قواعد جهان مدرن باشد، اما در جوامعی با برساخته‌های مردانه، فراجنسیتی نگاه کردن یعنی مردانه‌نگاه کردن و سرکوب و تباهی ظرفیت‌های روحی و وجودی زن. نفی جنسیت در ذات وجودی انسان و استعدادها و هدف اوست نه در کیفیت تحقق آن.

گرچه حرکت انقلاب اسلامی از امتزاج نیروها و استعداد‌های زنانه و مردانه می‌گذرد و مخاطب انقلاب اسلامی، «انسان» است اما جنسیت به مثابه‌ی درنظر گرفتن کارکردها و ظرفیتهای زنانه و مردانه، محور این قضیه است

فهم الگوی سوم زن و پرهیز از نگاه فمینیسم زده

شاید از روی فمینیسم هراسی و یک موضع تدافعی باشد که برای نشان دادن ارتقاء جایگاه زنان پس از انقلاب، به رکورد زنان ورزشکار و دانشمند و هنرمند و درصد و اعداد و ارقام اشاره می کنند. اگر انقلاب نمی شد، آیا جامعه ای که با سرعت به سمت ظواهر مدرنیته حرکت می کرد، زنان ورزشکار و هنرمند و تحصیل کرده، تحویل نمی داد؟!

غرض این نیست در پاسخ و تبیین این پرسش، نگاه انقلاب اسلامی به زن و دستاورد آن برای زن را تحلیل و ارزیابی کنیم، هدف این است که بررسی کنیم، مجلس به عنوان دستگاه قانون گذار و اساسی کشور، با چندین اتاق فکر و نیروی پژوهشی، در فراهم کردن ساز و کار و بسترها، برای پیشرفت در فهم هویتی زن و الگوی سوم، چه نقشی می تواند ایفا کند؟! چگونه می تواند رکود در مسائل زنان را جبران کند و به جای پناه بردن به اعداد و ارقام، انسداد در حل مسائل زنان و نجات جامعه از بحران های فکری و هویتی و زیستی ناشی از یک نزاع تمدنی را بررسی کند.

مصاحبه با خانم تینا حاج محمدی

دبیرخواهران اسبق اتحادیه جامعه اسلامی دانشجویان

لایحه عفاف و حجاب

زیردره‌بین

یگانه سادات میری

مسئول سابق خواهران دفتر جاد دانشگاه شهید رجائی
دانشجوی کارشناسی کامپیوتر

سوال ۱

در ابتدا مسائل و چالش‌های موجود در زمینه حجاب را بررسی کنید.

نداشته به گونه‌ای که متأسفانه بیشتر کارگروه‌ها و حلقه‌ها به نتیجه‌ای منتهی نشده و نام حجاب با جنبه‌هایی مثل گشت ارشاد گره خورده است

اساساً ما در حوزه ماهیت شناسی عفاف و حجاب بسیار سطحی‌نگری کردیم و شاید گلوگاه اصلی ما در حوزه تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری در این زمینه که باعث عقب ماندگی نظام و تبعات خاص خودش است، مربوط به دو جنبه نرم و سخت تصمیم‌گیری است که شامل معرفت شناسی و فرآیند بوروکراتیک آن می‌باشد

ما در حوزه حجاب خلاء و چالش‌های جدی داریم، اگر از دیدگاه آسیب شناسی به مسئله نگاه کنیم، پیچیدگی مسئله حجاب توسط حکمرانی در این ۴ دهه گذشته فهم نشده و بیشتر تقلیل و ساده‌سازی در فرآیند برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری صورت گرفته است

حجاب یک مسئله ذو ابعاد است و جنبه‌های سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و... در تعیین وضعیت آن نقش دارند

ولی رویکرد ما اینگونه نبوده و عزم جدی ورود به این حوزه وجود

باید دقت داشت که روند تحول حجاب به صورت تدریجی در یک سده گذشته بوده است و نمی‌تواند دفعتاً روند دیگری را رقم زد، زیرا این پدیده یک شبه ایجاد نشده است و به زمان و سیاست‌گذاری بلندمدت نیاز است تا جامعه با قانون‌گذار همراه شود

سرویس‌های جاسوسی است که به صورت قاطع و سنگین مورد مجازات قرار می‌گیرند
از دیگر مواردی که نقطه قوت محسوب می‌شود این است که همیشه بر سر بحث امر به معروف و نهی از منکر در مسئله حجاب به نوعی با چالش روبه‌رو بودیم که در بسیاری از مواقع نتیجه منتهی به توهین، بی‌احترامی و سوژه دست معاندین می‌شد، اما با هوشمندسازی روش‌های مواجهه با متخلفین و حذف برخورد مستقیم به نوعی این امر ارتقا یافته است، گرچه در ابتدای اجرای هر مسئله‌ای چالش‌ها و نواقصی موجود خواهد بود که با آسیب‌شناسی درست باید در صدد رفع آن باشند

در رابطه با نقطه ضعف لایحه عفاف و حجاب باید به دو نکته اشاره کرد که از نظر بنده مهم تر هستند

اولین مسئله بحث تقویت و ایجاد یک ایدئولوژی مستحکم برای افراد است، چرا که مسائل و فرائض دینی نیاز به یک جهان‌بینی توحیدی دارد تا جوان و نوجوان این نسل بتواند در مقابل تبلیغات موجود انتخاب صحیحی داشته باشد. متأسفانه در این زمینه فرهنگ‌سازی درست و اصولی به ندرت دیده می‌شود. به طور مثال ما در صداوسیما و یا شبکه‌های پخش خانگی شاهد روایت‌هایی برای مخاطب هستیم که کاملاً خلاف ارزش‌های دینی و فرهنگ جامعه است و این نوعی الگوسازی برای مخاطب اوست و نظارت دقیقی هم بر آن صورت نمی‌گیرد

همین‌طور در کتب و محتوای آموزشی در سیستم تعلیم و تربیت کشور که می‌توان گفت عاری از هرگونه تربیت اسلامی افراد، معرفت‌شناسی و جهان‌بینی توحیدی متناسب با سن مخاطبین خویش است

از نظر شما ضرورت تصویب قانون ترویج فرهنگ و عفاف و حجاب چه بود؟ چه پیامدهایی را با خود به همراه داشت؟

در ابتدا باید عرض کنم که ما در خصوص حجاب و عفاف یک قانون جامع و کامل که دارای ضمانت اجرایی باشد و بتوان در آن تعهدات اجرایی دستگاه‌های ذیربط و نهادهای فرهنگی کشور را در صورت عدم اجرا تعهدات پیگیری کنیم، نداشتیم. قبل از این قانون، مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی که مصوبه کاملی هم بود وجود داشت، اما به دلیل اینکه به صورت قانون به تصویب مجلس نرسیده بود، ضمانت اجرایی آن ضعیف گشت

پس اولین ضرورت پرداختن به این موضوع و تصویب لایحه عفاف و حجاب به عنوان قانون، تعیین وظایف برای دستگاه‌ها و ضمانت اجرایی محکم برای آن بود

از جمله موارد دیگر که می‌توان با بررسی قانون به آن اشاره کرد، تشدید مجازات افرادی است که رفتارهایی مثل کشف حجاب و برهنگی که خلاف عفت عمومی است را انجام می‌دهند. گرچه این رفتارهای ناهنجار توسط اقلیت جامعه صورت می‌گیرد اما باید به صورت قاطع پیگیری شود تا مانع خدشه وارد کردن به عفت و امنیت اخلاقی جامعه شود

نقاط قوت و ضعف قانون جدید عفاف و حجاب چیست؟

از جمله مواردی که می‌توان به آن اشاره داشت؛ جلوگیری از ترویج کشف حجاب سازمان‌یافته در فضای مجازی و همکاری با سازمان‌ها و

با نگاهی واقع بینانه به وضعیت کف جامعه متوجه این امر خواهیم بود که دلایل کم حجابی یا بی حجابی افراد، بسیار متفاوت هستند و اگر آموزش و فرهنگ سازی صحیح با چشم انداز بلندمدت ایجاد شود می تواند موثر باشد

همینطور در کتب و محتوای آموزشی در سیستم تعلیم و تربیت کشور که می توان گفت عاری از هرگونه تربیت اسلامی افراد، معرفت شناسی و جهان بینی توحیدی، متناسب با سن مخاطبین خویش است

نکته بعدی، که پاشنه آشیل و ضعف جدی، اکثر مصوبات و برنامه های مجلس است عدم پیوست رسانه ای می باشد که این قانون نیز از آن مستثنی نبود!

که پاشنه آشیل و ضعف جدی اکثر مصوبات و برنامه های مجلس است عدم پیوست رسانه ای می باشد که این قانون نیز از آن مستثنی نبود! همین امر باعث می شود تا مخاطب عام جامعه با بازنمایی غلط، توسط افراد و رسانه های گوناگون فهم نادرستی از مسئله پیدا کنند که به نوعی لجبازی و حتی شاید ممانعت در پذیرش قانون را داشته باشد. در صورتیکه اگر زمینه سازی صحیح برای مردم جامعه صورت پذیرد می تواند همراهی بهتری از جامعه داشته باشد و لزوم اجرای هر قانونی نیز همراهی و پذیرش مردم آن جامعه است

سوال ۴

از نظر شما این قانون چقدر می تواند برای مسئله حجاب موثر باشد؟

همانطور که گفتم نباید انتظار داشت با تصویب یک قانون معجزه شده و به نتیجه رسید، مسئله حجاب یک مسئله فقهی است و اینگونه برداشت می شود که در جامعه اسلامی حجاب به عنوان فریضه الهی باید رعایت شود؛ اما در نظر گرفتن شرایط جامعه و اقتضائات زمان نیز جزء ضروری است

گرچه نظر کارشناسان این است که جریمه های مالی از قوی ترین بازدارنده ها در دنیا است و بسیار اثرگذار خواهد بود اما اگر تنها به این موضوع توجه شود به نظر نمی رسد که نتیجه ای حاصل شود؛

بررسی مشارکت سیاسی زنان و

نقش‌های مختلف وی در تاریخ

اسلام و انقلاب اسلامی

شقایق نصیریپور

دبیر واحد فرهنگی دفتر جاد دانشگاه اصفهان و علوم پزشکی
دانشجوی کارشناسی مدیریت صنعتی

نکته‌ای که حائز اهمیت است و باید به آن توجه کرد، آن است که طبیعت قضایای سیاسی و شیوه‌های فعالیت سیاسی آن عصر با شکل و نحوه فعالیت‌های بانوان در جامعه امروزی بسیار تفاوت دارد و اگر ذکر مصادیقی خاص از حضور زنان در صحنه‌های سیاسی صدر اسلام با توجه به تحولات زمانی و مکانی و ملاحظه عرصه‌های جدید از مبارزه سخت و نرم تحلیل نشود، بی‌توجهی به ظرفیت‌های نوین تاثیرگذاری زنان را به دنبال خواهد داشت

سیاسی امروز که زمینه مشروعیت سیاسی و حکومت و فرمانبری مردم از آن را فراهم می‌کند. بنابراین در این آیه به صراحت، سهم داشتن زنان را در امری که نقش تعیین‌کننده در سرنوشت سیاسی جامعه و رابطه دو سو به فرماندهی و فرمانبری حکومت و مردم دارد، تایید می‌کند و پیامبر را به عنوان حاکم و فرمانروای دینی و سیاسی وادار به پذیرش آن می‌سازد

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعْنَكَ عَلَى أَنْ لَا يُشْرِكْنَ بِاللَّهِ شَيْئًا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَادَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ بِنِهْتَانٍ يَقْتَرِيَهُ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِيَنَّكَ فِي مَعْرُوفٍ فَبَايِعْهُنَّ وَاسْتَغْفِرْ لَهُنَّ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

در آیه ۱۲ سوره ممتحنه خداوند به پیامبر دستور می‌دهد که اگر زنان با ایمان نزد تو برای بیعت و اعلام وفاداری به پیام تو و اطاعت از فرمان تو آمدند، از آنان بیعت بگیر؛ که بیعت در فرهنگ اعراب زمان نزول قرآن به معنای پیمان وفاداری به کسی و اعلام اطاعت و فرمان برداری از او بوده است، همانند پدیده انتخاب در فرهنگ

و شیوه‌های فعالیت سیاسی آن عصر با شکل و نحوه فعالیت‌های بانوان در جامعه امروزی بسیار تفاوت دارد و اگر ذکر مصادیقی خاص از حضور زنان در صحنه‌های سیاسی صدر اسلام با توجه به تحولات زمانی و مکانی و ملاحظه عرصه‌های جدید از مبارزه سخت و نرم تحلیل نشود، بی‌توجهی به ظرفیت‌های نوین تاثیرگذاری زنان را به دنبال خواهد داشت

در عصر حاضر فعالیت‌های زنان بسیار بوده است که در ادامه به آن اشاراتی خواهیم داشت

انقلاب چادرها

حضور زنان در روند انقلاب اسلامی به گونه‌ای بود که گاه انقلاب از سوی ناظران و تحلیل‌گران بین‌المللی «انقلاب چادرها» لقب گرفت. زنان حضور در صحنه را وظیفه، تکلیف شرعی و الهی خود دانسته و در دفاع از دین و ولی فقیه زمان از هیچ کوششی فرو گذار نکردند. حضور زنان در قالب تظاهرات ضدحکومتی، گردآوری و پخش اخبار، توزیع اعلامیه‌ها، پناه دادن به مبارزان و رزمندگان انقلابی مورد حمله و... صورت گرفت. حضرت امام خمینی(ره) مشارکت زنان را واجب و لازم شمردند و پیرامون حضور سیاسی زنان معتقد بودند مشارکت سیاسی نه تنها حق زن، بلکه وظیفه اوست. و همچنین به گفته امام(ره) اگر

با بررسی عملکرد زنان و اظهارنظر سیاسی در مواضع گوناگون، درخواستیم یافت که زن مسلمان از دایره فعالیت سیاسی غایب نبوده است. آنچه به عنوان عنصر بارز فعالیت سیاسی زنان صدر اسلام در تاریخ مشاهده می‌شود مانند فعالیت سیاسی حضرت فاطمه زهرا(س) که به منزل مهاجر و انصار مراجعه می‌کردند و درخواست بیعت برای امیرمؤمنان(ع) در جهت روشن کردن افکار عمومی و آگاه کردن آنان از اشتباه و انحراف از مسیر امامت داشتند، ایشان چهل شبانه روز همراه امیرالمومنین(ع) و امام حسن و امام حسین علیهم السلام سوار بر مرکب می‌شدند به در خانه مهاجر و انصار می‌رفتند تا آن‌ها را نسبت به غفلتی که دچار آن شده‌اند و انحراف موجود، بیدار کرده و غافلان را هوشیار کنند

تبلیغات سیاسی زینب کبری(س) و ام‌کلثوم(س) در مجلس ابن‌زیاد و یزید، حضور زنان در صحنه‌های جهاد، گاه به صورت مستقیم و گاهی هم در تدارکات و پشتیبانی، هجرت زنان در جهت حفظ دین (هجرت از مکه به حبشه و از مکه به مدینه)، بیعت با رسول گرامی اسلام (در عقبه اول و دوم، جریان صلح حدیبیه و فتح مکه) و حضرت علی(ع) (در غدیر) و سایر ائمه معصومین علیهم السلام، حضور در عرصه‌های اطلاعاتی، دفاع از ولایت و اعتراض به حاکمان وقت، مورد تأیید رسول خدا(ص) و ائمه اطهار علیهم‌السلام واقع شده است و این تأیید را می‌توان اصل جواز حضور زنان در عرصه‌های گوناگون سیاسی، اجتماعی و... در جامعه اسلامی دانست

نکته‌ای که حائز اهمیت است و باید به آن توجه کرد، آن است که طبیعت قضایای سیاسی

شناخت نامزدهای انتخاباتی، حضور در پای صندوق‌ها، و هم در داخل خانه و هم در خارج خانه می‌توانند نقش ایفا کنند.

این زن‌ها نبودند؛ انقلاب به پیروزی نمی‌رسید

حضور فعال هشت ساله بانوان

دخالت در سیاست و در مقدرات اساسی کشور وظیفه زنان و تکلیف زنان است؛ یعنی واجب کردند که زن‌ها بایستی در مقدرات کشور و وظایف اساسی کشور دخالت کنند و وارد بشوند

از مهم‌ترین جلوه‌های حضور بانوان ایرانی در دفاع مقدس نقش پشتیبانی و خدماتی آنان و فراهم آوردن تدارکات لازم برای رزمندگان در جبهه‌های جنگ بود. در آغازین روزهای تهاجم دشمن بعثی، بیشتر این خدمات به صورت خودجوش و کمتر سازمان یافته در مراکزی نظیر مساجد، حسینیه‌ها، مدارس و غیره با مشارکت فعال بانوان صورت می‌گرفت. فعالیت زنان مسلمان در ستادهای پشتیبانی جبهه و جنگ به موارد خاصی محدود نمی‌شد و آن‌ها متناسب با توانایی‌هایشان فعالیت‌های متنوعی انجام می‌دادند.

عرصه انتخاب

حضور در عرصه انتخابات نیز از دیگر جنبه‌های مشارکت سیاسی محسوب می‌شود، که در این عرصه نیز زنان هم به عنوان انتخاب کننده و هم به عنوان نیروی کارآمد در فعالیت‌های اجرایی انتخابات، حضور گسترده و فزاینده‌ای داشته‌اند.

به گفته مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) دخالت در سیاست و در مقدرات اساسی کشور وظیفه زنان و تکلیف زنان است؛ یعنی واجب کردند که زن‌ها بایستی در مقدرات کشور و وظایف اساسی کشور دخالت کنند و وارد بشوند.

ایشان همچنین اشاره کرده‌اند که زن‌ها در برخی از مسائل شناخت اشخاص و راهبردها و جریان‌ها، دقیق‌تر و ظریف‌تر از مردها نگاه می‌کنند و نقاطی را پیدا می‌کنند، لذا در

کسی غیر از او؟

واکاوی نگاه سنتی تفریطی به زنان

هانیه جدی

مسئول خواهران دفتر جاد دانشگاه گیلان
دانشجوی کارشناسی جامعه‌شناسی

در هر دوره تعداد نماینده‌های خانم مجلس شورای اسلامی به نسبت کل نمایندگان، حاکی از این است که اعتماد جامعه ایرانی به زنان و پذیرش نقش آن‌ها در قانون‌گذاری و لزوم حضور هویت زنانه در تصمیم‌گیری‌های کلان و خرد کشور، هنوز مسیر طولانی تا گل دادن این غنچه‌های سربسته در پیش دارد؛ چه برسد به چیدن میوه‌های این کشت و زرع مسئولانه

رهبر انقلاب فرمودند: «ملاک، شایسته‌سالاری است. یک جا هست که یک بانوی باسواد مجرب کارآمد مثلاً برای وزارت بهتر از این مردی است که در این زمینه نامزد وزارت

انتخابات مجلس عده‌ای را به یاد جار و جنجال‌های انتخاباتی می‌اندازد و عده‌ای را به یاد وعده و وعیده‌ای وصول نشده، اما آیا انتخابات تنها همین است و بس؟ هر چهار سال یک‌بار صندوق‌های رای برای ۲۴ ساعت میان مردم به امانت سپرده می‌شوند تا مردم اشخاصی که فکر می‌کنند می‌توانند برای اداره بهتر کشور چاره‌ساز باشند را انتخاب کنند. اینجا مردم در واقع تصمیم‌سازند و کاندیدها چاره‌ساز

اما حل مشکلی که نه مجلس چاره‌ساز آن است و نه مردم برای آن تصمیم‌سازی می‌کنند را در کجا باید جست؟

در هر دوره تعداد نماینده‌های خانم مجلس شورای اسلامی به نسبت کل نمایندگان، حاکی از این است که اعتماد جامعه ایرانی به زنان و پذیرش نقش آن‌ها در قانون‌گذاری و لزوم حضور هویت زنانه در تصمیم‌گیری‌های خرد و کلان کشور، هنوز مسیر طولانی تا گل دادن این غنچه‌های سربسته در پیش است؛ چه برسد به چیدن میوه‌های این کشت و زرع مسئولانه!

زن هسته است، فرهنگ است، کانون است، عزت است و جای او و حق او در کنج عزلت و انفعال نیست. زن است که تمدن می‌سازد، زن است که پرورش می‌دهد و زن است که هویت می‌بخشد.

شده؛ این زن باید وزیر بشود. در مورد نمایندگی مجلس هم همین جور است. مثلاً فرض کنید در فلان شهر، یک نفر یا دو نفر نماینده‌ی مجلس لازم است؛ یک نفر یا دو نفر زن، یک نفر یا دو نفر مرد معین شده‌اند، [باید دید] کدام شایسته‌ترند، باید شایستگی را نگاه کرد. هیچ ترجیحی اینجا وجود ندارد، هیچ محدودیتی هم در این زمینه‌ها وجود ندارد؛ یعنی نظر اسلام این است. بحث، بحث شایسته‌سالاری است.»

در جامعه ایرانی که بعضاً احساسات زن را مانعی برای تصمیم‌گیری می‌دانند، چگونه می‌توان یک بانو را از یک شخصیت منفعل و پذیرا به دختری بدل کرد که استعدادهایش را شکوفا کرده و با قدرت در مسیر اهدافش پیش می‌رود؟ چگونه می‌توان از او همسری ساخت که از دامنش مرد به معراج می‌رود؟ و چگونه می‌توان از او مادری دید که فرزندان‌ش را طوری تربیت می‌کند که بتوانند یار امام زمان خود باشند؟ روی سخن خطاب به اقلیت جامعه نیست که در هر جامعه افراد توانمند و شاخص بسیارند اما به‌راستی اکثریت جامعه ما نیز چنین است؟

الگوی این زن سنتی را کجا باید درهم شکست و کجا باید گفت زینب(س) در بزم شراب یزید برای دفاع از حسین(ع) خطابه گفت؟ کجا باید نوشت که زهرا(س) برای حمایت از امام زمانش در کوچه سیلی خورد؟ کجا باید این انگاره را به تصویر کشید که معصومه(س) برای دیدن برادرش به سمت مشهد سفر پیش گرفت و در همان دوران اختناق برای امامت و مذهب

تشیع تبلیغ کرد؟ تصویر این الگوی زن سنتی در ایران از کجا به ما رسیده که ما زن و تصمیماتش را از رسمیت انداخته‌ایم؟ زیرساخت‌های فرهنگی و غیرفرهنگی حضور زن در جامعه را فراهم نکرده‌ایم و از حضور او در جامعه و احیانا و امصیتنا سر داده‌ایم

در زمانه اکنون، ما نه در بزم یزیدیم، نه دوران اختناق است و نه ثقیفه بر پا شده. در دوران انقلاب اسلامی که نیت کرده مقدمه‌ساز ظهور مهدی(عج) باشد، حق جهاد بر گردن ما از گذشته بیشتر و به همان نسبت امکانات نیز در دست‌تر است!

حال ما چگونه بگوییم زن مرکز ثقل خانه است اما مرکز ثقل جامعه نیست! زن هسته است، فرهنگ است، کانون است، عزت است و جای او و حق او در کنج عزلت و انفعال نیست. زن است که تمدن می‌سازد، زن است که پرورش می‌دهد و زن است که هویت می‌بخشد. اما جایگاه این زن در جامعه اکنون ما کجاست؟ حقوق و دغدغه‌هایش، مشکلاتش، مسائلش، علایقش و نیازهایش را چه کسی فریاد می‌کند؟ چه کسی برای او مطالبه می‌کند و چه کسی برایش قانون می‌نویسد؟ زنی که حتی در سمت مشاوره نیز او را در نمی‌یابیم. زن کجاست؟ و چه کسی چپستی و کیستی او را پشت بلندگوها و تریبون‌ها فریاد می‌زند؟ کسی غیر از او؟!

تأمین حقوق

زن مسلمان

زنان نماینده در مجلس، مبارزان خط مقدم برای تأمین حقوق زن مسلمان در میدان مبارزه‌ی صحیح‌اند.

ملیکا پرتابیان

دانشجوی کارشناسی اقتصاد

نائب دبیر واحد خواهران دفتر جاد دانشگاه ولی عصر (عج) رفسنجان

سرپذیر نشریه رصد

رسیدن به هدف نهایی رو به جلو بُرده است.

خط فکری خط‌شکن‌ها!

اگر نظر حقیقی اسلام درباره زن به درستی فهمیده و استخراج شود، سزاوار است که انسان برای آن حقیقتاً مبارزه کند لذا در شناخت درد باید واقع بینی نشان داده شود و خیالات و تصورات واهی با حقایق اسلامی در هم آمیخته نشود (دیدار زنان نماینده در مجلس شورای اسلامی با رهبر انقلاب- ۱۳۷۶/۰۴/۳۰).

نکته‌ی دوم: اندیشه و تفکر مشترک گام دیگری است برای رو به جلو رفتن به سمت اهداف؛ در تمام زمینه‌ها داشتن اندیشه و تفکر اسلامی برای هدف‌ها و باور به آن‌ها، اصل است برای حرکت از ابتدا تا انتها و مشترک بودن این روحیه در افراد خط‌شکن جبهه مبارزه‌ی درست، اتحادی

مراد از داعیه‌داران حقوق زنان در صحن علنی مجلس، نمایندگان زن حاضر در مجلس شورای اسلامی یا به تعبیری دیگر خدمتگذاران لایق و مدعی حقوق بانوان در مجلس شورای اسلامی‌اند که البته با شایسته‌سالاری بر آن کرسی تکیه زده‌اند.

راه‌استقامت

نکته‌ی اول: برای ثابت‌قدم، استوار، مصمم ماندن در راه رسیدن به اهداف باید درجه‌ی اهمیت آن‌ها برای ما روشن شود، باید ضرورت وجودشان را بفهمیم تا بیدی نباشیم که در برابر بادهای بلرزد.

هدف، رسیدن به آرمان‌های انقلاب اسلامی است و رسیدن بانوان به حقوق خود، به حقوق واقعی اسلامی خود، زمانی که ضرورت تأمین این حقوق درک شد، گامی رو به جلو در تحقق این آرمان برداشته شده است که در نهایت ما را در

بگفتیم و می‌دانیم که در مجلس بحث شایسته‌سالاری است و افراد باید به حدی برسند که شایسته جایگاه مجلس باشند، چه زن، چه مرد، مثل روز برای‌مان روشن است که نماینده شدن فاقد از بحث زن یا مرد بودن خصوصیات و ویژگی‌هایی دارد و همگی افراد باید دارای آن خصوصیات و ویژگی‌ها باشند، همه بر سر این موضوع متفق‌ال نظرند و شکی در آن نیست.

صحیح و پسندیده است، پیش‌برنده است، نان شب است.

از گفتمان‌سازی تا تأمین حقوق

گفتمان‌سازی [یعنی همین که شما یک مطلبی را می‌گویید، پخش می‌شود، مجموعه‌ی جوانی و غیر جوانی آن را می‌شنوند، بتدریج ذهنیت درست می‌کند. این ذهنیت‌ها همان گفتمان است؛ یعنی یک به اصطلاح جهت‌گیری فکری مشخص در جامعه به وجود می‌آورد که این چیز باارزشی است (بیانات رهبری در ارتباط تصویری با نمایندگان تشکلهای دانشجویی-۱۳۹۷/۰۲/۲۸)] و نکته‌ی سوم: پس از گفتمان‌سازی درست است که به تصویب و اجرای قانون درست می‌رسیم. چگونه؟ مسئله‌ای که از طریق گفتمان‌سازی ذهنیت درست کرده و تبدیل به جهت‌گیری فکری مشخص در جامعه شده، می‌رود که قانون شود و اجرا.

کمیت، با تأثیر یا بی‌تأثیر بر گفتمان‌سازی، تصویب و اجرا!

گفتیم و می‌دانیم که در مجلس بحث شایسته سالاری است و افراد باید به حدی برسند که شایسته جایگاه مجلس باشند، چه زن، چه مرد. مثل روز برای‌مان روشن است که نماینده شدن فاقد از بحث زن یا مرد بودن خصوصیات و ویژگی‌هایی دارد و همه‌ی افراد باید دارای آن خصوصیات و ویژگی‌ها باشند، همه بر سر این موضوع متفق‌النظرند و شکی در آن نیست؛ اما تعداد بانوان حاضر در مجلس چقدر بر گفتمان‌سازی حقوق زنان تأثیر مثبت دارد؟! در جواب باید گفت: هیچ چیز جای کیفیت را نمی‌تواند بگیرد و بعضاً هستند مردهایی که در این زمینه (حقوق زنان) از بعضی بانوان بالاترند در این حالت کمیت (تعداد زیاد بانوان

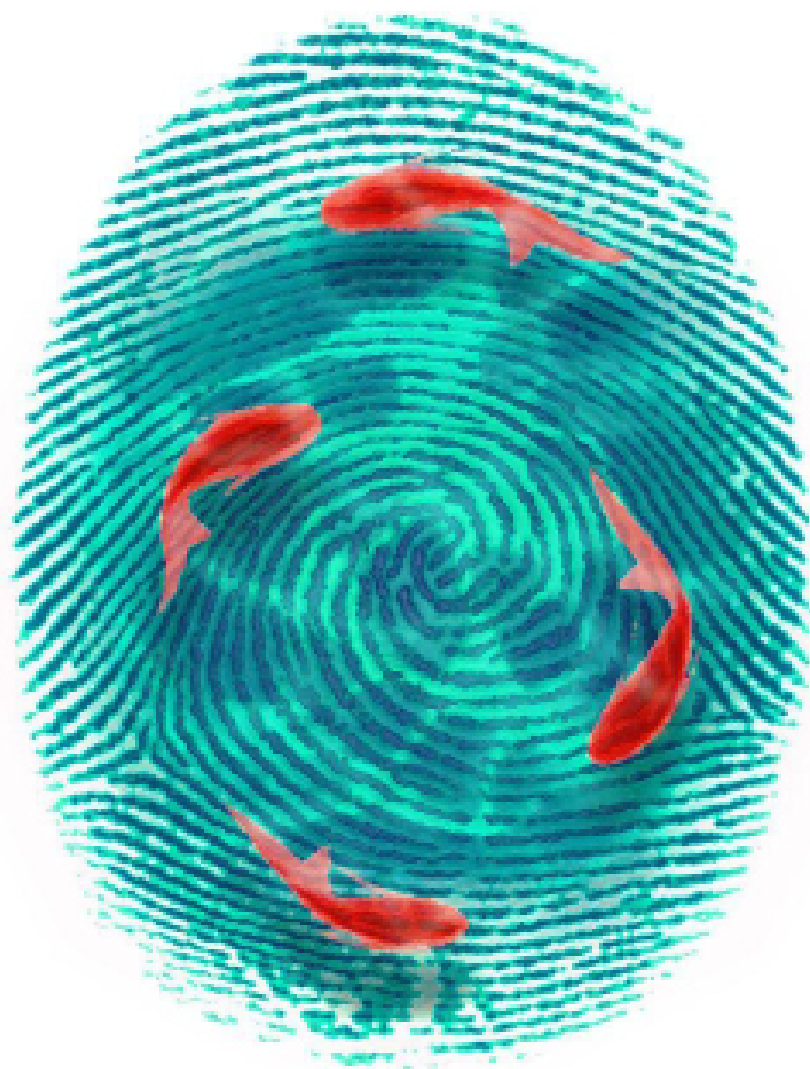

ما تعداد بانوان حاضر در مجلس چقدر بر گفتمان‌سازی حقوق زنان تأثیر مثبت دارد؟! در جواب باید گفت: هیچ چیز جای کیفیت را نمی‌تواند بگیرد و بعضاً هستند مردهایی که در این زمینه (حقوق زنان) از بعضی بانوان بالاترند در این حالت کمیت (تعداد زیاد بانوان برای احقاق حقوق واقعی اسلمی آن‌ها) دیگری معنایی ندارد؛ اما در شرایط کیفیت بالای بانوان در تمام زمینه‌ها به خصوص حقوق زنان بحث کمیت افراد به گفتمان‌سازی، تصویب و اجرای این حقوق سرعت می‌بخشد.

برای احقاق حقوق واقعی اسلامی آن‌ها) دیگری معنایی ندارد؛ اما در شرایط کیفیت بالای بانوان در تمام زمینه‌ها به خصوص حقوق زنان بحث کمیت افراد به گفتمان‌سازی، تصویب و اجرای این حقوق سرعت می‌بخشد.

می‌دانیم که: زنان با کسب علم و معرفت و در اختیار قرار گرفتن قانون می‌توانند از حقوق خود دفاع کنند و رواج دادن گفتمان‌ها در زمینه حقوق بانوان، در عین بالا بردن کیفیت، می‌تواند عده یا کمیت را بالا ببرد. و در نهایت همه‌ی این‌ها، به امید رسیدن به قله ...

نشان حیات

انتخابات، تجدید حیاتی
برای حرکت کشور است

رهبر معظم انقلاب